

PERTTI JARLA
Fingerporiin
KOKO KUVA **g**

Musa tuntuu

LIKE

© Pertti Jarla & Like Kustannus /
Kustannusosakeyhtiö Otava 2021

LIKE

Like Kustannus
Helsinki
www.like.fi

ISBN 978-951-1-38494-6

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2021

Pertti Jarlan pelit ja vehkeet

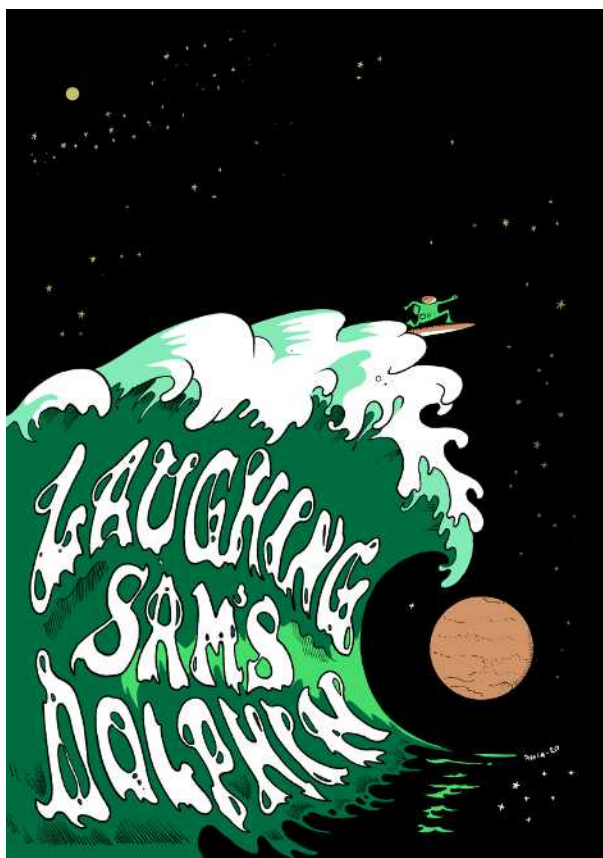
Musiikki on yksi Fingerporin kantavista teemoista, mutta Pertti Jarlaa melodiat saati niiden aikaansaaminen eivät kiinnostaneet ennen kuin vasta varttuneemmalla iällä. Musiikkilaitteet muiden teknisten vempaimien ohella kyllä.

”Leikkikoulu tai varsinainen koulukaan ei onnistunut luomaan minuun minkäänlaista

mielenkiintoa musiikkia kohtaan. Triangelit ja sen tapaiset eivät innostaneet. Nokkahuiluja meillä ei ollut. Yläasteella ja lukiossa alkoi kiinnostaa. Aloin haaveilla bassokitaraa, mutta kun sellaista ei löytynyt, lainasin siskon kitaraa ja rämpyttelin sitä niin, että muut perheenjäsenet valittivat. Lopetin sitten. Vaikka oli iso maatila, hehtaarikaupalla

peltoja, niin soittamiselle tilaa ei kuitenkaan löytynyt. Ei ainakaan niin huonolle soittajalle kuin mitä minä olin. Meillä ei oikeastaan kukaan soitellut, paitsi siis siskoni, jota kaikki muut pilkkasivat sen takia. Hän jaksoi harjoitella yllättävän pitkään. Itse en vastaavaan pystynyt, kun ympärillä oli viisi ihmistä naureskelemissa.”

”Koulusta valmistuttuani ja kotoa lähdettyäni hankin sähkö- ja akustisia kitaroita. Koitin pariin otteeseen harjoitella soittamista, mutta se jäi. Pari tuttuani harrasti enemmän musiikkia. Kuten eräs Antti Tuikkala, jolla oli oikein oma yhtye ja joka oli opiskellut instrumenttinsa käytön kunnolla. Itse en osaa soittaa enkä laulaa, mutta Tuikkalan

kanssa meillä oli silti musiikkiteatteriluonteista toimintaa. Päästiin ilmaiseksi bileisiin ja saatiin alkoholia, kun vaan esitettiin lyhyt musiikkiteatteripätkä ”Avaruusteatteri”. Kauniilla, korkealla äänellä niin sanotusti lauloin. Teimme tästä esityksestä myös cd:n nimellä ”Teuvo ja Kalevi”. Kumpikaan meistä ei ollut Teuvo tai Kalevi, vaan olimme puoli-Teuvo ja puoli-Kalevi”, muistelee Jarla.

”Siihen liittyi sekin, että menimme jossakin vaiheessa nuorten teatteripäiville Teatteri Jurkaan. Valehtelimme ikämme, että olisimme muka nuoria, vaikka kumpikin oli jo reilusti yli-ikäinen muihin osallistujiin nähden. Esityksemme perusteella pääsimme Helsingin kaupungin Nuorisosiainkeskuksen tapahtumaan Lepakkoon, vähän ennen kuin paikka lopetettiin. Olen siis ”laulanut” peräti Lepakon lavalla. Kokemus sekin, harvoja keikkojani.

Musiikin kuuntelun aloitin vasta yläasteikäisenä. Sisaruksillani oli kyllä ihan hyvä musiikkimaku, David Bowieta ja Iggy Popia kuunneltiin. Oikein hyvää musiikkia, ja sitten jotain Dire Straitsia, jota halveksin silloin ja edelleenkin. Itse ryhdyin kuuntelemaan Beatlesia ja muita, vanhempia artisteja. Kovin uutta musiikkia en vielääkään osaa kuunnella. Myöhemmin löysin hienot Suomi-iskelmät ja varhaisen suomirockin. Olen ollut pari kertaa Helsingin Lähiradiossa soittamassa psykedeelistä suomirokkia.”

Kirjastosta kajahtaa

”Nastolan pääkirjastossa oli, ei nyt valtava, mutta erittäin hyvä levyvalkoima. Velvet Undergroundia ynnä muuta, joita olen myöhemminkin

kuunnellut. Sellainen satunnaisotanta kaikenlaista. Uskoin, että kaikki musiikki olisi yhtä hyvää, mutta havahduin myöhemmin todellisuuteen. Ensimmäisen oman levyni ostin Lahden keskustassa sijainneesta Leevin levystä. Se oli Beatlesien *Long Tall Sally*, näitä Amerikan-markkinoille tehtyjä kokoelmia. Kuuntelin sitä vanhempieni tosi paskoilla Hobby Hall -stereoilla. Hankin myös Jefferson Airplanea ja muita mitä löysin Lahden divareista, kuten Vaihtari ykkösestä ja Vaihtari kakkosesta.

Sitten kun muutin omilleni Helsinkiin ja hankin uudet stereot, tajusin lopullisesti vanhempieni stereoiden kehnouden. Kuulin levyistäni uusia

soittimia, joita en ollut havainnut aikaisemmin. Niin suurta parannusta ei ole myöhemmissä hifi-seikkailuissani tullut vastaan. Luulin, että Helsingin kirjastoissa olisi ollut laajempi musiikkitarjonta, mutta näin ei ollutkaan verrattuna Nastolan ja Lahden kirjastoihin. Pääkaupunkiseudulla oli niihin verrattuna varsin sama taso.

Ensimmäisellä elävän musiikin keikalla käydessäni olin jo lukioikäinen. Sitä valintaa ei tarvitse hävetä, kaverit houkuttelivat minut Lahden Torveen kuuntelemaan The Balls:ia. Sitten tuli käytyä Ankkarockissa ja samoihin aikoihin järjestetyssä Pössipopissa. Tanskan Roskildessäkin tuli käytyä muutaman kerran peräkkäin, ensin Elmun

yhteismatkalla ja toisella kertaa itsenäisesti. Silloin tuli nähtyä muun muassa Arthur Lee, joka esitti vanhoja kappaleitaan tanskalaisen yhtyeen kanssa. Sen jälkeen menin katsomaan Bob Dylania. Seurasin pari biisiä ja ajattelin, että tämä on aivan liian paskaa kuunneltavaksi. Dylanilla oli vähän huono kausi silloin.”

Uskollinen äänentoisto

”Tämä kaikki tapahtui suhteellisen varttuneella iällä, teini-ikäisenä en tehnyt juuri mitään. Ongelmani on, että soittamista enemmän minua ovat aina kiinnostaneet enemmän äänentoisto ja kaikenlaiset musiikkivehkeet. Tälläkin hetkellä halusani on muutamia ihan mukavia musiikkilaitteita. Aikoinani innostuin sähköuruista ja ostin kaikkiin kolmet sellaiset, mutta en koskaan opetellut soittamaan niitä.

Yhdet urut ostin tyypiltä, jolla oli kotonaan yksi huone täynnä syntetisaattoreita ja urkuja. Hänkin vain keräili niitä, osti ja kunnosti, mutta ei osannut soittaa. Huono tapa sellainen, sillä onhan musiikin soittaminen hauskaa. Siinä on ehkä vähän sekin, että ei ole löytynyt yhtä huonoja soittajia joiden kanssa musisoida. Moni koulukavereistani on mainio soittaja, kun itse olen siinä kuusivuotiaan tasolla”, Jarla myhäilee.

”*Rumbaa* ja *Soundia* tuli osteltua. Muutettua Helsinkiin 1990-luvulla, tuli aina kavereiden kanssa kaljoitellessa luettua Rumban pikkuilmotukset. Luimme yhtyeiden nimiä, ”Neulo vauvalle” ja niin edelleen. Ne olivat helvetin hauskoja. Sittemmin olen keräillyt vanhoja *Stump-* ja *Musa-*lehtiä. Oikein hilpeää luettavaa.”

Jarlan ensimmäinen julkaistu sarjakuva ”Ajattelematon Appo” (1990) on vahvasti *Pahkasika-*vaikutteinen. Appo hankkii kunnon äänentoiston autoonsa, mutta degeneroituneet stereot soittavat vain Liikenne-radiota. Autokin on läpimätkä, eikä Appo pääse enää ulos. ”Hirveä homma, onneksi sattui niin tyhmälle tyyppille”, todetaan loppukaneetissa.

”Juho Juntusen sarjakuvat *Soundissa* ovat vaikuttaneet aivan järjettömän paljon huumorintajuuni. Ennen internetin aikaa ei ollut kovin paljoa sarjakuvia saatavilla. Esimerkiksi underground-sarjoista en tiennyt muita kuin Gilbert Sheltonin *Friikkilän veljekset* ja Juho Juntusen sarjat. Näiden innoittamana valmistui Appo-sarjakuvani *Jaakko Kulta* -pienlehteen. Luokkakaverini houkutteli minua tarjoamaan sinne paria sarjaani. Outoa oli se, että kun viimein sain omia sarjojani julki, pyrin piirtämään ne mahdollisimman huonosti. Tahallani tein ne tosi kökösti. Lienikö siinä mukana jonkinlaista ujostelua, ei uskaltanut piirtää kunnolla, sillä jos homma olisi epäonnistunut, se olisi nolottanut. Pari jaksoa ilmestyi *Jaakko Kullassa*. Niissä oli aiheena musiikki ja autoilu, koska silloin omistin auton ja autossa tuli kuunneltua musiikkia. Pienlehdet yleensä kiinnostivat, kuten musiikkiin painottunut *Ripple*.”

Venttiilit viheltää

”Sain työkeikkoja luentovisualisointeina piirtämieni kuvien ansiosta, kuten eräästä venttiileitä ja sen tapaisia vedenvirtausratkaisuja valmistaneesta firmasta. Tehtäväni oli ”Älyventtiili”-mainossinglen kansia. Siinä lauloi Kojo, ja biisi oli

sovitus Uriah Heepin *Easy Livin* -kappaleesta. Uudelleen sanoitettuna: ”Uusi linkki, uusi linkki”. Siitä tehtiin CD-sinkku, joita minulla ei harmi kyllä ole yhtään kappaletta itselläni. Se olisi varmasti herkkua.

Myöhemminkin olen tehnyt pari levynkantta, kun yhtyeet ovat pyytäneet niitä minulta. Yhden demon kannen tein jo kouluaikana lahtelaiselle Laughing Sam’s Dolphin -yhtyeelle. He levyttivät sen uudelleen nyt, muutaman kymmenen vuoden tauon jälkeen, ja piirsin heille uuden kannen. Cosmo Jones Beat Machinelle tein mielestäni erittäin hyvin onnistuneen kuvan. Lapinlahden linnuista tein kokonaisen sarjakuva-albumin, siinä oli melkoinen työ muistaa piirtää kaikki tyypit mukaan, ettei kukaan jää matkasta. Tunnen yhtyeen jäseniä monenkin mutkan kautta, siitä lähti ajatus yhteistyöhön. Tarkoitus oli kehittää biisejäkin Lapinlahden lintujen kanssa, mutta he olivat kaikki niin kiireisiä, ettei siitä sitten tullut mitään”, pahoittelee Jarla.

Fingerporissa esiintyy varsin usein musiikki-aiheisia vitsejä, tyyllilajien vaihdellissa humpasta sinfonioihin ja Allan Kurman punk-rämistelyyn. Sarjakuviissaan Jarla on siis kaikkiruokainen musiikin suhteen.

”Pahinta on silloin, jos keksii vitsin johon liittyy klassinen musiikki. Silloin joutuu piirtämään järkyttävän määrän soittimia ja soittajia oikeissa asennoissa. Se on järjettömän työlästä. Pahimmillaan pitää kuvittaa taustalle konserttisali, koska eiväthän ne voi tyhjiössä soittaa.

Espoon Kaupunginteatterin *Fingerpori*-näytelmään oli alun perinkin tulossa musiikkiesityksiä, mutta en millään keksinyt miten näytelmä päättyisi. Päädyin siihen, että lopetetaan lauluun, ja se toimikin hyvin. Kirjoitin sanoituksia, ja Reino Nordin teki niihin sävellykset. Nordin ansiosta olin oikein tyytyväinen esityksen biiseihin. Muutenkin olen yrittellyt kirjoitella sanoituksia omiin ja kavereiden projekteihin, mutta ei niistä mikään ollut sellainen jonka olisin halunnut mukaan

ALUKSI KUUNTELIN VAIN BEATLEKSIA

Fingerpori-näytelmään. Huumori edellä niissäkin, ei mitään vakavaa.”

”Piirtäessäni kuuntelen musiikkia, stereot laulavat melkein koko ajan, vanhat stereot joita itse korjailen, vaihtelen lamppuja ja niin edelleen. Kuuntelen yhä pääosin vanhaa musiikkia, vanhaa rokkia tyylien vaihdellessa vähän tunnelmasta ja vuodenajasta riippuen. *Jesus Christ Superstar* -musikaali on ollut oikein hyvää taustamusiikkia. Inspiroivaa. Sen sijaan äänikirjoja tai podcasteja en ole oppinut kuuntelemaan.

Livekeikoillakin on päässyt käymään viime aikojen suluista huolimatta. Olen ollut Karmarockissa piirtämässä ja Kouvolan Jättömaa-festivaaleilla. Festareilla ihmiset tulevat paljon juttelemaan

sarjakuvista. Karmarockissa on oma kirjallinen osastonsa, siellä on ollut itseni lisäksi muun muassa Tommi Liimatta ja Milla Paloniemi.”

”Jos tulevaisuudessa tulee jotakin Fingerpori-teatterijuttua tai vastaavaa, siinä olisi hyvä olla musiikkia mukana. Sanoituksia on niin hauska tehdä. Musikaali, ehkä, kenties ”Fingerporin sateenvarjat”. Olen aina haaveillut ”Fingerpori jäällä”-esityksestä, vuodenaikana jolloin olisi 20-30 asteen pakkasia, jonkin koulun luistinradalle. Mukaan mielellään sellaisia näyttelijöitä jotka eivät osaa luistella. Siitä sitten muodostuisi parituntinen jääspektaakkeli, joka varmasti ärsyttäisi kaikkia”, Jarla hihittelee.

Vesa Kataisto

Tykkään piirtää rumia ihmisiä etukäteen hahmottelematta, kuten tässä.

